

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

МАТЕРІАЛИ

**XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»**

25-26 травня 2023 року

Київ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Економічний факультет
Кафедра фінансів

УДК 336

Редакційна колегія: І.О. Лютий, д.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н., проф.;
З.С. Варналій, д.е.н., проф.; О.В.Любкіна, д.е.н., доц.; С.В. Науменкова, д.е.н., проф.;
О.Д. Рожко, д.е.н., проф.; О.О. Солодкий, д.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., к.е.н., проф.;
В.А. Делас, к.е.н., доц.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; Н.В. Дрозд, к.е.н., доц.;
М.О. Кнір, к.е.н., доц.; Н.С. Медведкова, к.е.н., доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.;
Є.А. Носова, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко, к.е.н., доц.; Н.А. Плешакова, к.е.н., доц.;
Р.В. Рак, к.е.н., доц.; М.В. Романюк, к.е.н., доц.; О.Б. Яфінович, к.е.н., доц.

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 травня 2023 р. – Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023. – 187 с.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів та аспірантів закладів вищої освіти.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за точність викладеного матеріалу, достовірність даних та дотримання принципів академічної доброчесності покладена на авторів.*

ЗМІСТ

25 травня 2023 р.

Alekseyenko Lyudmyla, Tulai Oksana, Babii Stepan <i>Information communicability of sustainable financing of affordable housing in the conditions of the global crisis of the cost of living</i>	8
Баженова Олена <i>Соціальна безпека людини: особливості вимірювання в умовах військової агресії</i>	10
Варналій Захарій <i>Бюджетна безпека України: воєнні реалії та повоєнні тенденції</i>	12
Вовчак Ольга, Юрків Надія <i>Міжнародна фінансова допомога Україні за час війни</i>	14
Єгоричева Світлана <i>Етичні основи банківського бізнесу</i>	17
Єфименко Тетяна <i>Євроінтеграційний вектор трансформації інститутів державного фінансування в контексті посилення резилієнтності національної економіки</i>	19
Затонацька Тетяна, Пахольчук Вадим <i>Вплив цифрового розвитку на прозорість управління публічними фінансами</i>	22
Зянько Віталій, Зянько Віталій <i>Особливості розвитку ринку віртуальних активів</i>	23
Калівощко Олексій <i>Суперечності розвитку сектору фінансових технологій в Україні</i>	25
Лютний Ігор <i>Пріоритетні цілі фінансової політики України в умовах війни</i>	27
Науменкова Світлана <i>Інвестиційні можливості та стимули для відбудови України</i>	29
Онищенко Світлана, Маслій Олександра, Белкіна Марія <i>Детермінанти формування фінансової безпеки України в умовах війни та повоєнного відновлення</i>	32
Осецький Валерій, Осецька Діана <i>Інституціоналізація фіскальної стійкості державних фінансів в умовах воєнного стану</i>	34
Рожко Олександр <i>Детермінанти сучасного стану державних фінансів України</i>	36
Слатвінська Марина <i>Проблемні аспекти діяльності малого та мікропідприємництва в умовах воєнного стану</i>	38

Онищенко Світлана Володимирівна,
доктор економічних наук, професор,
Маслій Олександра Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент,
Белкіна Марія Олександрівна,
магістрантка кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
**ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ**

Onyshchenko Svitlana,
Doctor of Economics, Professor
Maslii Oleksandra,
PhD, Associate Professor
Bielkina Mariia,
master's student of Department of Finance, Banking and Taxation
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
**DETERMINANTS OF THE FORMATION OF UKRAINIAN FINANCIAL SECURITY IN
WARTIME CONDITIONS AND POST-WAR RECOVERY**

Економічні, соціальні та політичні реалії сьогодення чітко відображають пріоритетність забезпечення фінансової безпеки держави як ключового елемента забезпечення стійкості національної економіки до негативних зовнішніх впливів. В умовах війни, котра є структурним масштабним шоком для національної економічної системи України, фінансова безпека держави стає особливо важливою, забезпечує її суверенітет і цілісність, адже органи оборони та захисту першочергово потребують достатнього та стабільного фінансування.

На сьогодні в Україні спостерігається рекордний рівень дефіциту державного бюджету, який у зв'язку з широкомасштабною війною, розв'язаною російською федерацією, у 2022 році зріс до 914,9 млрд. грн проти 197,9 млрд. грн у 2021 році (рис. 1), що пояснюється відчутним збільшенням видатків на оборону та безпеку.

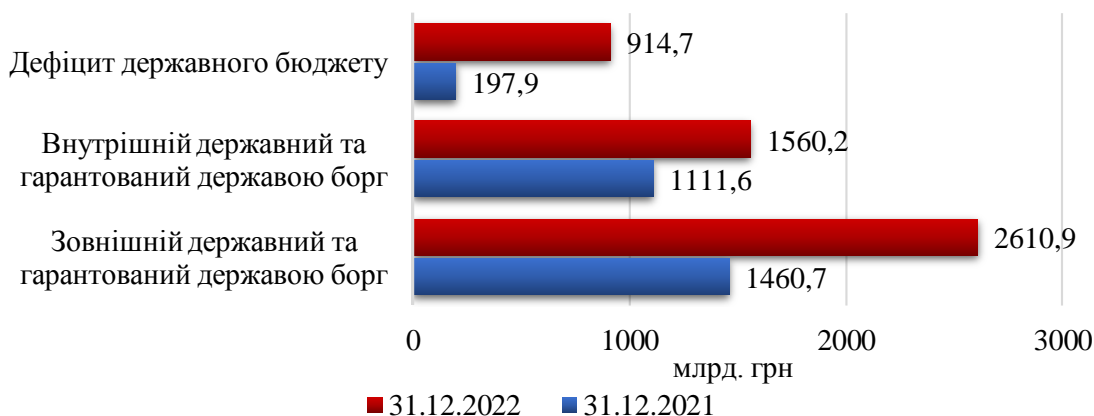

Рис. 1. Динаміка величини дефіциту державного бюджету та державного боргу України в умовах війни

*складено за даними Міністерства фінансів України [1]

Пріоритетними напрямками забезпечення захисту та оборони держави в таких умовах є пошук джерел фінансування та визначення пріоритетних напрямів використання фінансових ресурсів. За умови наявності достатнього обсягу таких ресурсів, їх акумуляції та раціонального використання з метою досягнення цілей, які наближають перемогу над ворогом, а також ефективної роботи по усуненню загроз державній цілісності та національним

інтересам України, і буде досягнутий той рівень фінансової безпеки держави, який дозволить впевнено протистояти ворогу без відчутних економічних втрат [3].

Еволюціонування системи міжнародної економічної взаємодії та безпрецедентна єдність українського народу у спільній боротьбі з ворогом дозволяє фінансувати збройні сили України й підтримувати фінансову стійкість національної економіки. Загальний обсяг фінансування державного бюджету України у 2022 році становив 51,3 млрд. дол. США або 1696,4 млрд. грн, а у 2023 році, станом на квітень, складає 20,1 млрд. дол. США або 735,9 млрд. грн. За даними Міністерства фінансів України лідерами за обсягами наданої допомоги серед міжнародних партнерів є США, Європейський Союз та Міжнародний валютний фонд (рис. 2).

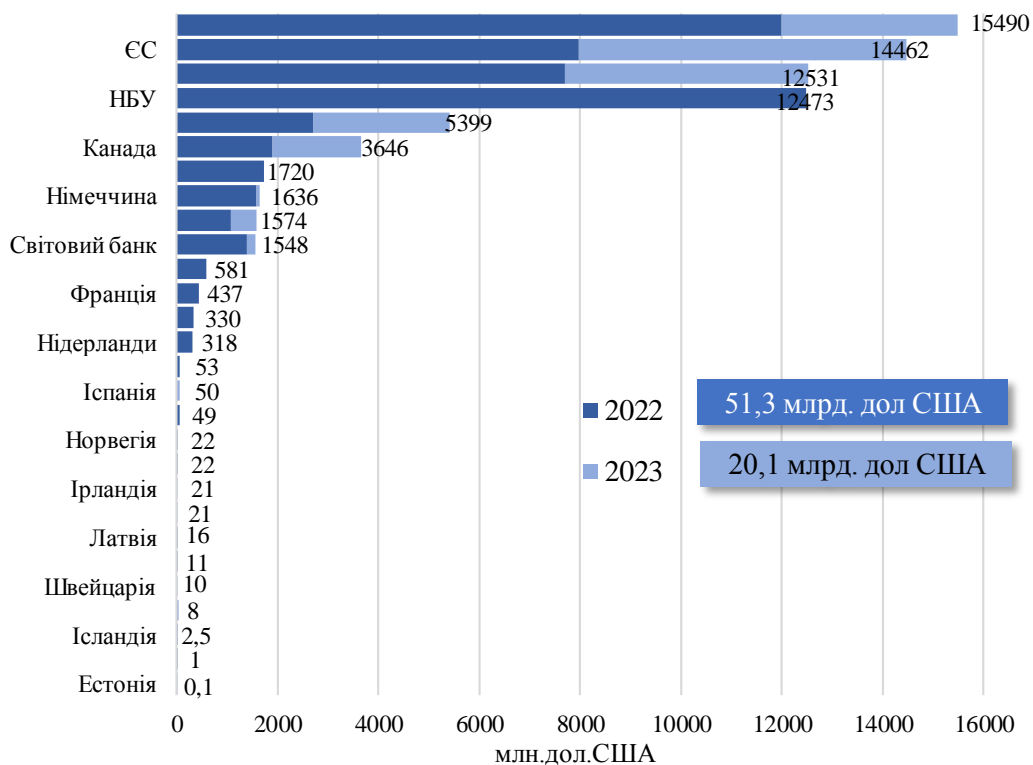

Рис. 2. Джерела фінансування державного бюджету України в умовах війни (станом на квітень 2023 року)

*побудовано за даними Міністерства фінансів України [1]

Таким чином, стає очевидним, що в умовах сьогодення забезпечення фінансової безпеки держави є одним із пріоритетних фронтів, яким буде зумовлено як подальший перебіг військових дій, так і спроможність України успішно відбудовуватись після їх закінчення, відновлювати економіку, військовий потенціал та вирішувати соціальні проблеми, що виникли внаслідок широкомасштабної війни.

Однією із головних особливостей забезпечення економічного відновлення України є необхідність координації фінансової взаємодії між державою, бізнесом, міжнародною спільнотою та приватними інвесторами. Не менш важливою складовою забезпечення фінансової безпеки в повоєнний період є контроль за фінансовими ресурсами країни шляхом запобігання незаконному виведенню капіталу та зловживанню бюджетними коштами. Застосування різноманітних механізмів фінансового контролю, таких як аудит, моніторинг та аналіз бюджетних витрат, проведення перевірок, дасть можливість викоринити руйнівні процеси з фінансової сфери, тим самим забезпечивши її стійкість.

До ключових детермінант формування фінансової безпеки у повоєнний період варто віднести рівень руйнувань та економічного занепаду (інфляція, ВВП, обсяг сплачених податків тощо), величину державного боргу, обсяги міжнародної фінансової допомоги, політичну ситуацію, ефективність державної політики у сфері фінансів та інші.

У післявоєнний період доцільним також є забезпечення систематичного бюджетного фінансування основних галузей оборони, сприяння розвитку вітчизняного бізнесу, проведення стабільної монетарної політики [3], забезпечення її узгодженості з промисловою, інноваційною та бюджетно-податковою політикою, а також застосування інструментів підтримки, які заохочують до інвестування, підвищують продуктивність і збільшують кількість робочих місць [5].

Загалом, враховуючи сучасні глобальні виклики й кількісні параметри загроз фінансовій безпеці України, існує необхідність розробки й реалізації ефективних управлінських рішень із формування дієвого організаційно-інституційного механізму забезпечення фінансової безпеки в умовах повоєнного відновлення, спрямованого на уповільнення деструктивних процесів, фіскальне стимулювання залучення інвестицій, удосконалення функціонування фінансової системи країни для створення необхідних фінансових умов прискореного соціально-економічного розвитку України у повоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>
2. Лук'янець В. С. Детермінізм. *Енциклопедія Сучасної України*. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: <https://esu.com.ua/article-26331>
3. Коробцова Д.В. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2 (2022). С. 141-146. URL : <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/261779/-2581888>
4. Варналій З. С., Онищенко С.В. Сучасні тенденції структурних складових фінансової безпеки України в умовах глобальних перетворень. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2016. Випуск 35. Частина I. С. 75-80.
5. Білоусова О.С. Особливості забезпечення розвитку національної економіки у пост-воєнний період. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46.
6. Onyshchenko S., Maslii O., Maksymenko A. Financial Security Hazards of Ukraine: Identification and Systematization. *Economics and Regions*. 2019. №2 (73). P. 72-80.